FELSEFE

10. SINIF

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM

1. DÖNEM - 1. YAZILI

10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF 10. SINIF

1. Metinden hareketle soruları cevaplayınız.

Filozofa öğrencilerinden biri sorar:

Üstat, neden sürekli bilgelik arayışındasınız? Bütün bilgilere ulaşabilecek misiniz?

Filozof: Sorgulayan bir akıl, evreni ve kendi varlığını bilmeye yönelik bir yolculuğa çıkar. Olup biten her şeyin esasını bilmek ve gerçeğe uygun olana ulaşmak ister. Bu yolculukta her adım, bilmek istenilenin kapılarını aralar. Akıl, duygular ve deneyimler bu yolda kişiye eşlik eder. Bu süreçte kişi sadece dış dünyayı anlamakla kalmaz, aynı zamanda onunla duygusal bir bağ da kurar. Sürekli bilme ve öğrenme çabası içinde olan kişi çok fazla şey bilmediğini fark eder. Yolculuğunda elde ettiği yalnızca doğruluk değeri olan veriler değil, aynı zamanda hayatı daha derinlemesine anlama yeteneğidir. Bu derin kavrayış, kişiyi bilgeliğe yaklaştırır.

a) Filozofun verdiği cevap felsefeyle ilişkili kavramlardan hangilerinin açıklamasını içermektedir? Bu kavramlardan *beş tanesini* yazınız.

•

•

•

•

•

b) Metinde açıklamaları yer alan felsefe ile ilişkili kavramları doğru kullanarak kendi felsefe tanımınızı yapınız.

2. Felsefe, insanın varlığı, evreni ve hayatı anlama çabasının bir ürünüdür. Tarih boyunca filozoflar felsefeyi farklı şekillerde tanımlamışlardır. Bazı filozoflar felsefeye varlıkla, bazıları bilgiyle, bazıları ise inançla ilgili sorular üzerinden yaklaşmışlardır. Felsefenin doğası eleştirel düşünceye, sorgulamaya ve farklı bakış açılarına dayanır. Bu çeşitlilik, felsefenin çok yönlü ve tartışmaya açık doğasını gösterir.

Metinden hareketle felsefeye ortak bir tanım yapmaya çalışmak, onun doğasına neden ters düşmektedir? Yazınız.

3. "O zaman kendi kendime dedim ki: doğrusu belki ikimizin de iyi, güzel bir şey bildiğimiz yok; ama gene ben ondan bilginim; çünkü o hiçbir şey bilmediği hâlde bildiğini sanıyor; ben ise bilmiyorum ama bildiğimi de sanmıyorum. Demek ben ondan biraz bilgiliyim, çünkü bilmediklerimi bilirim sanmıyorum."

Platon, *Sokrates'in Savunması*

***Sokrates'in Savunması*'ndan alınan parçada felsefi düşüncenin hangi özellikleri görülmektedir? Gerekçeleriyle yazınız.**

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

FELSEFİ DÜŞÜNCENİN ÖZELLİKLERİ (4x3 Puan)	METİNDE GEÇTİĞİ YER (4x2 Puan)

4. Farklı görüşlere, inançlara ve yaşam tarzlarına sahip bireyler, geçmişte olduğu gibi bugün de bir arada yaşamaktadır. Ancak yanlış anlaşılmalar, ön yargılar ve iletişim eksikliği gibi nedenlerle bireyler arasında zaman zaman gerginlikler ortaya çıkabilir. Örneğin bir grup diğerinin kültürel alışkanlıklarını eleştirdiğinde, eleştirilen taraf kendini dışlanmış hissedebilir. Bu tür durumlar toplumda giderek artan bir kutuplaşma ve hoşgörüsüzlük ortamına yol açabilir.

Metinde sözü edilen toplumsal sorunların çözümünde felsefenin hangi işlevleri etkili olabilir? Gerekçelendirerek yazınız.

FELSEFİNİN İŞLEVLERİ (5x2 Puan)	GEREKÇELER (5x2 Puan)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

5. Deniz kirliliği, dünyanın dört bir yanındaki ekosistemleri tehdit eden en büyük çevre sorunlarından biridir. Hükümetler, sivil toplum kuruluşları ve bireyler bu sorunu çözmek için çeşitli adımlar atmaktadır. Plastik kirliliğiyle mücadele kapsamında pek çok ülkede tek kullanımlık plastikler yasaklanmıştır. Yapılan bazı araştırmalar, poşet yasaklarının ardından plastik atıkların azaldığını göstermiştir. O hâlde plastik yasağının bütün deniz ekosistemi üzerinde olumlu etkileri olduğu söylenebilir. Öte yandan, petrol sızıntılarına karşı geliştirilen temizlik teknolojileri "denizleri koruyor" diye tanıtılmakta ve bu teknolojilerin "hiçbir canlıya zarar vermediği" savunulmaktadır. Fakat aynı raporlarda bu teknolojilerin deniz tabanındaki hassas türlere zarar verdiği de belirtilmektedir. Bazı uzmanlara göre de bu teknolojiler kısa vadede petrol kirliliğinin yayılmasını engellese de uzun vadede bütün deniz ekosisteminde geri dönüşü zor etkiler bırakabilir. Bu teknolojilerin geliştirilmesine büyük bütçeler ayrıldığına göre denizlerin korunması için en etkili yolun bu teknolojiler olduğu açıktır. Sonuç olarak deniz kirliliğiyle mücadele için yapılan çalışmaların hem olumlu yönleri hem de tartışmalı sonuçları vardır. Denizleri korumak adına doğru politikalar geliştirmek kadar, bu uygulamaların çevresel yan etkilerini de dikkatle değerlendirmek gerekmektedir.

Aşağıdaki tabloda verilen kavramlara metin içinden birer örnek cümle bulunuz. Bu örnek cümlelerin, örnek olma gerekçelerini tabloda uygun yerlere yazınız.

KAVRAMLAR	ÖRNEK CÜMLE (4x3 Puan)	GEREKÇE (4x2 Puan)
Çelişiklik		
Görüş		
Safsata		
Tümevarım		

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

SORU NO	ÖĞRENME ÇIKTISI	BECERİLER
1.a	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını ve gelişim sürecini sorgulayabilme a) Felsefenin anlamını merak eder.	**Alan Becerileri** SBAB13. Felsefi Sorgulama **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.4.Çözümleme KB2.8.Sorgulama KB2.10.Çıkarım Yapma KB2.14.Yorumlama
1.b	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını ve gelişim sürecini sorgulayabilme a) Felsefenin anlamını merak eder.	**Alan Becerileri** SBAB13. Felsefi Sorgulama **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.10.Çıkarım Yapma KB2.14.Yorumlama
2	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını ve gelişim sürecini sorgulayabilme b) Felsefenin ortak bir tanımının olup olmamasına şüphe ile yaklaşır.	**Alan Becerileri** SBAB13. Felsefi Sorgulama **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.4.Çözümleme KB2.8.Sorgulama KB2.10.Çıkarım KB2.14.Yorumlama KB3.3.Eleştirel Düşünme
3	FEL.10.1.2. Felsefenin özelliklerini, farklı alanlarla ilişkisini ve işlevini sorgulayabilme a) Felsefi düşüncenin özellikleri üzerine derinlemesine düşünür.	**Alan Becerileri** SBAB13. Felsefi Sorgulama **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.4.Çözümleme KB2.8.Sorgulama KB2.10.Çıkarım Yapma KB2.14.Yorumlama KB3.3.Eleştirel Düşünme
4	FEL.10.1.2. Felsefenin özelliklerini, farklı alanlarla ilişkisini ve işlevini sorgulayabilme ç) Felsefenin bireysel ve toplumsal işlevlerini tartışır.	**Alan Becerileri** SBAB13. Felsefi Sorgulama **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.8.Sorgulama KB2.10.Çıkarım Yapma KB2.14.Yorumlama KB3.3.Eleştirel Düşünme
5	FEL.10.2.1. Mantık ve argümantasyonda kullanılan temel kavramları yorumlayabilme b) Mantık ve argümantasyonla ilgili kavramları örneklendirerek inceler.	**Alan Becerileri** SBAB14. Felsefi Muhakeme (KB2.14. Yorumlama) **Kavramsal Beceriler (Beceriler Arası İlişkiler)** KB2.10. Çıkarım Yapma KB3.1. Karar Verme

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

PUANLAMA TABLOSU						
1.a	1.b	2	3	4	5	TOPLAM
10	10	20	20	20	20	100

ÇÖZÜMLER

1. a) Doğru Cevap:

TAM CEVAP: (10 PUAN):

Her bir kavram 2 puandır.

Öğrenci; düşünme, bilgi, arayış, hakikat, hikmet, sevgi, sorgulama, merak, gerçeklik, bilgelik vb. kavramlardan beş tanesini yazdığında tam puan alacaktır.

KISMİ CEVAP: (2,4,6,8 PUAN)

Kavramlardan birini yazdığında 2 puan; kavramlardan ikisini yazdığında 4 puan; kavramlardan üçünü yazdığında 6 puan; kavramlardan dördünü yazdığında 8 puan alır.

YANLIŞ CEVAP: (0 PUAN)

Öğrenci boş, ilgisiz veya yanlış kavramlar yazdığında puan alamayacaktır.

b) Doğru Cevap:

TAM CEVAP: (10 PUAN):

Tanımın metinde açıklaması yapılan kavramlarla doğru bir şekilde yapılması durumunda 5 puan; tanımın özgün bir şekilde yapılması durumunda 5 puan verilir. Toplam 10 tam puan verilir.

Kavramlarla Tanım Örnekleri:

- Felsefe, hakikati bulmak için sürdürülen bir düşünme ve sorgulama sürecidir.

- Felsefe, merakla başlayan ve bilgelik arayışında olan bir disiplindir.

- Felsefe, insanın bilgiye duyduğu sevgiyle başlayan, hikmete ulaşma çabasıdır.

Bunlar dışında anlamlı ve tutarlı olan farklı tanımlar yazıldığında da tam puan verilir.

KISMİ CEVAP: (5 PUAN)

Tanımın metinde açıklaması yapılan kavramlarla doğru bir şekilde yapılmaması durumunda 5 puan; tanımın özgün olmaması durumunda 5 puan eksik verilir.

YANLIŞ CEVAP: (0 PUAN)

Tanımın yapılamaması, metinde açıklaması yapılan kavramların kullanılmaması veya cevabın boş olması durumunda 0 puan verilir.

2. Doğru Cevap:

TAM CEVAP (20 PUAN)

Öğrencinin açıklamasında değindiği her madde için 5 puan verilecektir.

Puanlama aşağıdaki maddelere göre yapılacaktır.

• Felsefenin çok yönlü ve tartışmaya açık doğasını açıklama (5 puan)

• Filozofların farklı bakış açılarına (varlık, bilgi, inanç) değinme (5 puan)

• Felsefenin sorgulayıcı ve eleştirel yönünü vurgulama (5 puan)

• Ortak tanım yapmaya çalışmanın etkisini açıklama (5 puan)

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

Öğrencilerden tüm maddelerin gerçekleştiği bir açıklama yapması beklenir. Bu açıklamayı yapması durumunda 20 tam puan verilir.

Örnek Cevap:

Felsefenin ortak bir tanımını yapmaya çalışmak, onun çok yönlü ve tartışmaya açık doğasına uygun değildir. Felsefe, farklı filozoflar tarafından varlık, bilgi ve inanç gibi konular ekseninde farklı açılarla ele alınmıştır. Bu nedenle tek bir tanım, bu çeşitliliği tam olarak yansıtamaz. Ayrıca felsefenin sorgulayıcı ve eleştirel yönü sınırlanır veya tek bir bakış açısına indirgenmiş olur. Ortak bir tanım yapmaya çalışmak, felsefi düşüncenin zıt görüşleri bir arada bulundurma ve tartışma imkânını daraltmakta; felsefenin yaratıcı yapısına ters düşmektedir.

KISMİ CEVAP (5-15 PUAN)

Bu maddelerden herhangi birine değinilmemesi durumunda 5 puan; iki maddeye değinilmemesi durumunda 10 puan; üç maddeye değinilmemesi durumunda 15 puan eksik verilir.

YANLIŞ CEVAP (0 PUAN)

Bu maddelere değinilmemesi, ilişkisiz cevap verilmesi ve boş bırakılması durumunda 0 puan verilir.

3. Doğru Cevap:

TAM PUAN (20 PUAN)

Cevapta verilen özellikler ve metinde geçtiği yerler gerekçeleriyle verilmişse tam puan verilir.

Sokrates'in Savunması'ndaki bu alıntıda felsefi düşüncenin şu özellikleri ön plana çıkmaktadır:

FELSEFİ DÜŞÜNCENİN ÖZELLİKLERİ (4x3 Puan)	METİNDE GEÇTİĞİ YER (4x2 Puan)
1. Sorgulama	Metnin tamamında Sokrates'in hem kendi bilgisini hem de karşısındakinin bilgisini sorguladığı görülmektedir. Bu durum, felsefi düşüncenin sorgulama özelliğini ifade eder.
2. Şüphe Duyma	"doğrusu belki ikimizin de iyi, güzel bir şey bildiğimiz yok" ifadesinde Sokrates, bilgiye dair kesinlikten uzak durduğunu ve bildiklerine şüphe ile yaklaştığını gösterir. Bu ifade, felsefi düşüncenin kesin kabulden kaçınarak bilgiye şüphe ile yaklaştığını anlatır.
3. Eleştirel Olma	"o hiçbir şey bilmediği hâlde bildiğini sanıyor" ifadesi, Sokrates'in başkalarının düşüncelerini eleştirel biçimde değerlendirme yönünü ortaya koyar.
4. Refleksif Olma (Düşünce Üzerine Düşünme)	Sokrates, kendi bilgi durumunu analiz ederek bilmediğini kabul eder. "ben ise bilmiyorum ama bildiğimi de sanmıyorum" sözü, kendi bilgisi üzerine düşünmenin bir göstergesidir. Refleksif düşünce, bireyin kendi düşünceleri ve bilgisi üzerine düşünmesini ifade eder.

KISMİ CEVAP: (3-18 PUAN)

Felsefi düşünce özelliklerinden her birini yazmaması durumunda 3 puan; her bir gerekçeyi yazmaması durumunda 2 puan eksik verilir. Öğrencinin özelliği bulmadan gerekçesini yazması uygun olmadığından gerekçeye tek başına puan verilmez.

YANLIŞ CEVAP: (0 PUAN)

Özelliklerin ve gerekçelerin yazılmaması, ilişkisiz özellik ve gerekçe yazılması veya cevabın boş olması durumunda 0 puan verilir.

4. Doğru Cevap:

TAM PUAN (20 PUAN)

İşlevlerin tamamının gerekçeleriyle yazılması durumunda tam puan verilir.

FELSEFİNİN İŞLEVLERİ (5x2 Puan)	GEREKÇELER (5x2 Puan)
Eleştirel düşünme becerisini geliştirir:	Felsefe, bireylerin ön yargılarını sorgulamalarını ve diğer bakış açılarını anlamalarını sağlar. Bu beceriye sahip bir birey, başkalarının görüşlerini daha tarafsız bir şekilde değerlendirir ve onları sadece farklı olduğu için reddetmez.
Empati yeteneğini güçlendirir:	Felsefi sorgulama, farklı bakış açılarına duyarlılığı artırır. Empatik tavır da toplumsal gerilimleri azaltarak bireylerin birbirine karşı daha anlayışlı olmasına katkıda bulunur.
Rasyonel diyalog ve tartışma kültürü oluşturur:	Felsefe, rasyonel tartışma ortamları oluşturarak kutuplaşmayı azaltır ve uzlaşıya katkı sunar.
Bilgiye ve cehalete karşı farkındalık yaratır:	Felsefe, bireylerin kendi bilgi birikimlerinin sınırlı olduğunu ve mutlak bir doğruya sahip olmadıklarını fark etmelerini sağlar.
Hoşgörüyü artırır ve farklı görüşlerin bir arada bulunmasını sağlar:	Felsefe, bireylerin farklı fikirlere açık olmasına katkı sağlar. İnsanlar, birbirlerinin yaşam tarzına saygı duymayı öğrenir ve bu da daha barışçıl ve kapsayıcı bir toplumun oluşmasına katkı sağlar.

Öğrenci gerekçelendirirken bu ifadeleri ya da benzerlerini kullanması hâlinde her bir gerekçeli açıklama için 4'er puan alır.

KISMİ CEVAP: (4-16 PUAN)

Felsefenin işlevlerinden her birini yazmaması durumunda 2 puan; her bir gerekçeyi yazmaması durumunda 2 puan eksik verilir. Öğrencinin işlevi bulmadan gerekçesini yazması uygun olmadığından gerekçeye tek başına puan verilmez.

YANLIŞ CEVAP: (0 PUAN)

İşlevlere değinilmemesi, ilişkisiz cevap verilmesi ve boş bırakılması durumunda 0 puan verilir.

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM (1. DÖNEM-1. YAZILI)

5. Doğru Cevap:

TAM CEVAP: (20 PUAN)

Öğrenci metinde bulduğu her doğru örnek için 3 ve gerekçesi için 2 puan alır. Örnek cümlelerin ve gerekçelerin tamamını yazması durumunda tam puan alır.

KAVRAMLAR	ÖRNEK CÜMLE	GEREKÇE
Çelişiklik	Öte yandan, petrol sızıntılarına karşı geliştirilen temizlik teknolojileri "denizleri koruyor" diye tanıtılmakta ve bu teknolojilerin "hiçbir canlıya zarar vermediği" savunulmaktadır. Fakat aynı raporlarda bu teknolojilerin deniz tabanındaki hassas türlere zarar verdiği de belirtilmektedir.	Çelişiklik, bir düşüncenin kendi içinde tutarlı olmaması durumudur. Aynı raporlarda temizlik teknolojilerin "denizleri koruduğu" ve "hiçbir canlıya zarar vermediği" savunulurken bu teknolojilerin deniz tabanındaki hassas türlere zarar verdiği de belirtilmektedir. Bu iki ifade, birbiriyle doğrudan çelişmektedir.
Görüş	Bazı uzmanlara göre de bu teknolojiler kısa vadede petrol kirliliğinin yayılmasını engellese de uzun vadede deniz ekosisteminde geri dönüşü zor etkiler bırakabilir.	Görüş, insanın belli bir konudaki kişisel yargısıdır. Bu ifadede uzmanların temizlik teknolojilerine yönelik görüşü yer almaktadır.
Safsata	Bu teknolojilerin geliştirilmesine büyük bütçeler ayrıldığına göre denizlerin korunması için en etkili yolun bu teknolojiler olduğu açıktır.	Safsata, bir düşünceyi ortaya koyarken yapılan yanlış çıkarımlardır. Bu ifadede alakasız sonuç safsatası yapılmıştır. Bir projeye büyük bütçe ayrılması, o projenin en etkili çözüm olduğu anlamına gelmez. Bütçe ve etkililik arasında doğrudan mantıksal bir bağ yoktur.
Tümevarım	Yapılan bazı araştırmalar, poşet yasaklarının ardından plastik atıkların azaldığını göstermiştir. O hâlde plastik yasağının bütün deniz ekosistemi üzerindeki olumlu etkileri olduğu söylenebilir.	Tümevarım, özelden genele doğru yapılan akıl yürütmedir. Bu ifadelerde özel gözlemlerden (Yapılan bazı araştırmaların atıkların azaldığını göstermesi) genel bir sonuca (yasağın olumlu etkileri olduğu sonucuna) varılmıştır.

KISMİ CEVAP: (3-18 PUAN)

Öğrencinin metinde bulamadığı her doğru örnek için 3 puan; gerekçesi için 2 puan eksik verilir. Öğrencinin örneği bulmadan gerekçesini yazması uygun olmadığından tek başına gerekçeye puan verilmez.

YANLIŞ CEVAP: (0 PUAN)

Örnek oluşturan cümlelerin yazılmaması, ilişkisiz cevap verilmesi ve boş bırakılması durumunda 0 puan verilir.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

10. Sınıf felsefe · 2025-2026 · 1. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net